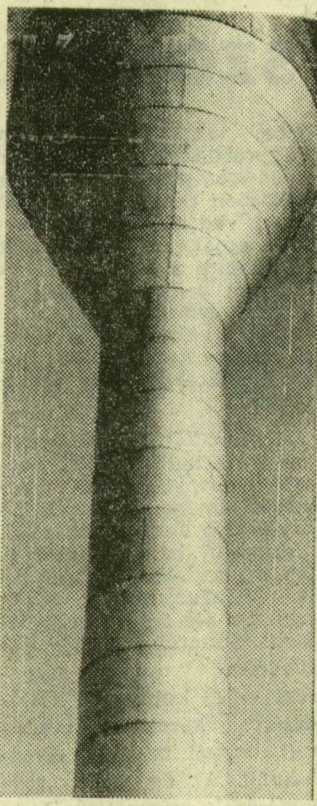


# Egy istálló viszontagságai

Úgy tűnik, véget értek a dóci istálló nehéz napjai. Először 1970 szeptemberében írtunk róla. Erősen bizakodó volt a hangulat akkor, a tervekre támaszkodva bátran írhattuk mi is, hogy „nemcsak a vasbeton a feszített, de az építési ütem is. November végére már áll az istálló a tervek szerint, hogy a belső szerelési munkákat télen is fedett helyen végezhessék.” Ki hitte volna akkor, hogy valahol hiba csúszott a számításban. Szolgáltatásunk elégtételt Lőrincz Jánosnak, a dóci szövetkezet egyik alapító tagjának. Ríportunkban aggodalmát fejezte ki, hogy nem jó lesz az istálló. Sajnos, neki lett igaza. Nagy késéssel, 1973 májusában írhattunk, hogy bekötötték az első 48 üszőt a tehenészeti telep elkészült istállójába, illetve be se kellett kötni, hiszen kötetlen tartásra rendezkedtek be dóci és a sándorfalvi szövetkezet terebélyesen nagy állattartó telepén. Azóta néhány cikkünkben csak utalásként szerepelt a drága istálló. Meg kell mondanunk, rosszul sikerült konstrukcióról volt szó, a próba sem sikerült, rövid ideig látták csak egyik szárnyát a magyartarka tehenek. Időközben majdnem csibenevelő lett belőle. Az igyekezet hajtotta az érdekelteket, hogy legalább a beleölt pénzeket fizesse majd vissza. Ez az elgondolás is megbukott. Az állami hitelek megfizetése után — 6,8 millió forintért — a Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat kapta meg, és gabonarakarrá alakítja át.



A víztorny

gabonának nem kell a meleg. Vízét is vezették a jóságokhoz, itatásához, takarításához, a búzának és kukoricának vízre nincs szüksége. A tejházból könnyen lehet majd takarmánykeverőt készíteni, a fejlesztés lehetőségei tehát jók, de nagy pénzért mégis csak tejháznak épült.

Csupán a tanulságok kedvéért említjük az istálló viszontagságait. Tervezők és át-

tervek elfogadói, vigyázzatok jobban! Nagyon jól égnék a bitumenfószó üst alatt a padlózatként lerakott fatöngök, melegükkel sikerül talán a mennyezetet tökéletesen szigetelni. Energetikai szakemberek koncepciója ég velük hihetetlenül nagy füsttel.

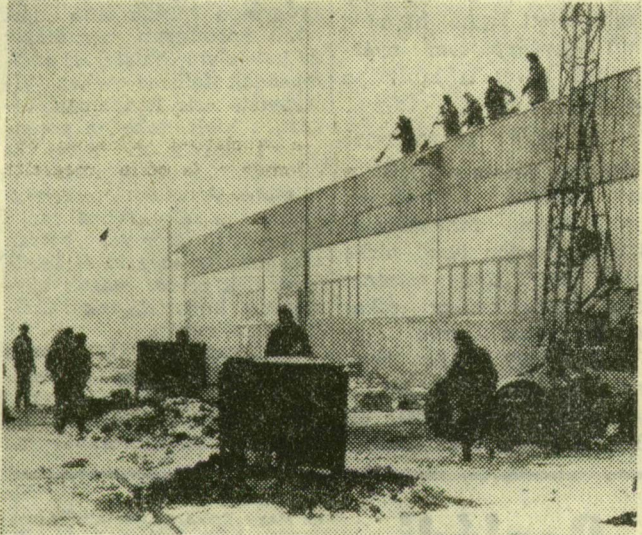
A számítások szerint 800—900 vagon terményt helyezhetnek el Dócon, biztonságos körülmények között. A környező térszék jól járnak, nem kell messzire fuvarozniok aratásukor.

Egyetlen gondolatot föl kell még vetnünk, mert nagy pénzek ablakon történő kiadása fenyeget még. A tehenészeti telep 150 köbméteres víztornya 750 ezer forintba került, kutat fúrtak mellé 383 ezer forintért. (Az adatok a dóci szövetkezet főkönyvelőjétől valók.) A szélső háztól ez a torony körülbelül 250 méterre van. A falu vízművet akar, már ásák az árkot a vezetéknek. De nem a víztornyra kötnék a hálózatot, hanem újabb 340 ezer forintért hidrofórt terveznek, egy régebbi artézi kút mellett. A hétköznapi ésszel elképzelhetetlen bürokratikus szempontok útjába állnak egyelőre a legjózanabb elképzelésnek: ne hagyjunk veszni újabb 340 ezer forintos beruházás árán az 1 millió forintnál is többet érő, már meglevő, hat éve kihasználatlanul álló víztornyot. Elég magas ahhoz, hogy észrevegyük.

Horváth Dezső

Megkérdeztük a vállalat igazgatóját, azt mondta, nagy szükségük van az épültre és örülnek neki. Az örömben természetesen vele tartunk, hiszen fontos földadatot oldanak meg vele. Ami örömmünkbe ürömként csepeg, akkor sem hallgathatjuk el, ha jószerével meg sem találunk már azokat, akik valahol mégiscsak mellé kalapáltak a szög fejének. A dóci szövetkezet főkönyvelője szerint 27 millió 882 ezer 135 forintba került az „összkomfortos” hatalmas istálló összes kiegészítő létesítményeivel együtt. Az állam adta a felét. Csalóka számítással mondhatnánk, végeredményben nem kell sajnálnunk ezt a pénzt, hiszen a gabonások szerint a mai árakon legalább 80 millióba kerülne. Ha innen nézzük, még haszon is van rajta. Nézzük inkább onnan, hogy a tervezett állomány — 617 tehén és 240 borjú, a borjak közben fölnevelkedve — mennyi tejet adhatott volna hat év alatt, és mennyi húst! És azt a szempontot sem szabad figyelmen kívül hagyunk, mennyire megvisele a sikertelen kísérlet a két aprócska szövetkezetet.

Körülbelül 15—16 millió forint kell hozzá még, amíg a balul sikerült istállóból jó gabonarakarrá lesz. Az átalakítás azt jelenti, hogy el kell bontani olyasmit, amit drága pénzen egyszer megcsináltak, és ki kell javítani olyan hibákat, amelyek eredetileg is csak hibák voltak. Fűthetőnek tervezték az istállót, a



Molnár József felvételei

Szigetelik a magtár tetejét

# Hó alatt a vetések

## Téli pihenő a mezőgazdaságban

A szezon záró mezőgazdasági munkákon dolgoznak a határban, amely december első felében lassan elnéptelenedik. A mezőgazdasági gépek levonulnak a földekről, a szerelőműhelyben még idén megkezdik a javítást, a felújítást, az előkészületeket a jövő évi munkákra.

Az év hátralevő részében

a mélyszántás ad munkát a traktorosoknak. A kijelölt terület 86 százalékán már megforgatták a talajt, a hátralevő időszakban addig járatták a vontatókat, amíg az időjárás megálljt nem parancsol. A csúszós, jeges földfelület ugyan némileg akadályozza a traktorosokat; több üzemből, ahol csak kisebb gépek vannak, egyszerűen két vontató húzza az ekét, a nagy traktorok azonban megbirkóznak a fagyos talajjal, s így lényegében nem okoz gondot a szántás. A kukoricamorzsolás már csak néhány napra ad munkát, mindössze 500—600 hektárról kell lehozni a termést. Az utolsó lábonálló kukoricatáblákba a mezőgazdasági üzemek kombájnokát küldték, s a gépekkel nemcsak letörögték a csöveket, hanem nyomban raktározásra készítik elő a termést azzal, hogy a kombájnnal egyúttal lemorzsolja a szemeket. Kevés káposzta és karfiol van még kinn a földön, a néhány hektáros területekről folyamatosan szedik fel a földszelvények utolsó adagját.

A mezőgazdászok decemberi határszemléken ellenőrzik az ősszel elvetett növények kelését, állapotát. A földeket az ország túlnyomó többségében 5—10 centiméteres hótakaró borítja, s ez viszonylag jó védelmet nyújt az erős, mínusz 10—15 fős éjszakai fagyok ellen. Csupán ott okoz gondot az őszi gabona telelése, ahol „meztelenek” a földek, viszont az agronómusok biznak abban, hogy a közismerten jó télállóságú szovjet és az új nemestűs magyar fajták átveszeli majd ezt az időszakot.

Hordják a határba a műtrágyát. A mezőgazdasági üzemek kihasználják az AGROTRÓSZT kedvezményes akcióját, féláron vásárolják meg a rétek és legelők javítására igen alkalmas mézszampon-salétrom műtrágyát.

A gazdaságokban megkezdődött a téli szabadságolás szezón. A nagy őszi munkák befejezése után a traktorosok és a kombájnosok megérdemelt pihenőjüket töltik.

# Hogyan dolgozik az ipari szövetkezetek pártbizottsága?

Az MSZMP XI. kongresszusa után, 1975 októberében jött létre Szegeden az ipari szövetkezeti pártbizottság az azal a céllal, hogy a városban működő szövetkezeti ipart biztonssággal átfogja és irányítsa, formálja gazdasági és politikai életét, fejlessze az ott folyó ideológiai munkát. Két esztendei munkája ennek a 37 tagú pártbizottságnak — amelynek 9 tagú végrehajtó bizottsága van és irányítja 30 alapszervezetben 534 párttag politikai életét —, elégséges tapasztalat ahhoz, hogy mérleget vonjunk: betöltötte-e feladatát és megállja-e helyét a jövőben is?

A szegedi ipari szövetkezetek profilja igen változatos. A gépiparban dolgozik hét, a vegyiparban kettő, a könnyűiparban kilenc, az építőiparban négy; háziipart folytat kettő és különböző lakossági szolgáltatást nyújt három. A 29 szövetkezetben 9 ezren dolgoznak; hétezeren Szegeden. A szövetkezetek számától eltérő a pártalapszervezetek száma, mert ennek a pártbizottságnak a hatáskörébe tartozik a Csongrád megyei KISZÖV alapszervezete is. Három szövetkezetben — műszaki, kerámia, fényképész, szegedi ruhagyártó — nincs még pártalapszervezet, az ahhoz szükséges létszám miatt. Az itt dolgozó kommunisták a KISZÖV alapszervezetének tagjai és ott végzik pártmunkájukat.

## A kezdés gondoljai

Mondhatni, hogy az MSZMP Szegedi Ipari Szövetkezeti Bizottság munkája megkezdéséhez a legkedvezőbb időszakban jött létre. Egybeesett a tagkönyvcsere megkezdésével. Jó alkalom volt megismerni a hozzá tartozó alapszervezeteket, hogy azokban milyen színvonalú a politikai munka. Másrészt nemcsak az alapszervezetek vezetői mondták el véleményüket, hanem a párttagok is vezetőiségük munkájáról. Az általános kép akkor az volt, hogy az alapszervezetek egyháromadában kellő színvonalú a pártélet és annak megfelelően dolgozik a vezető-

ség a gazdasági vezetéssel együtt. Az alapszervezetek kétharmad részében viszont különböző problémák akadályozták a párt- és gazdasági munka együtthaladását. Ezeket tisztázni, a feszültségeket megszüntetni nem kis munkájába került a szövetkezeti pártbizottságnak, viszont ezek rendezésében tanúsította életrehívásának szükségességét és azt is, hogy megfelelő a követelményeknek, amelyeket egy ilyen magas szintű testületől elvárnak a felsőbb pártszervek.

Nem mentek a dolgok normális mederben tíz szövetkezetben a párttitkár és a gazdasági vezetők között kialakult feszültségek, egymás meg nem értése miatt. Nyolc esetben sikerült rendezni a vitás kérdéseket, és a munka menete azóta is jó, eredményes az együttműködés gazdasági vezetők és párttitkárok között. Két szövetkezetben azonban pártvizsgálatot kellett elrendelni, egyik esetben az elnök és a párttitkár rossz együttműködése miatt. A vizsgálat feltárta a problémák okait. Új párttitkár megválasztásával azóta rendezett és egyenletes a munka. Egy másik szövetkezetben azt állapította meg a pártvizsgálat, hogy az elnök és néhány tagú klikkje nem hatja végre a pártalapszervezet által hozott határozatokat, a szövetkezeti demokráciát a saját és nem az egész kollektíva érdekében gyakorolja stb. Ide új elnököt, főkönyvelőt és műszaki vezetőt kellett kinevezni, továbbá intézkedni a munkafegyelem megszilárdítása, a társadalmi tulajdon védelme érdekében. Növelték ugyanakkor a szövetkezet által nyújtott szolgáltatásokért az anyagi felelősséget az úgynevezett csoportberezés alkalmazásával stb.

## Eredményes káderfejlesztés

Munkája által szerzett magának tekintélyt saját területén belül is a szövetkezeti pártbizottság és végrehajtó bizottsága. Menet közben tanította meg önállóan dolgozni alapszervezeti vezetőket, előrelépni a pártépítésben, a káderkérdésben, amelyet időről időre számon is kér a végrehajtó bizottság. A szövetkezeti végrehajtó bizottság 24 esetben véleményezte gazdasági vezető kinevezését. E jogkörében két alkalommal el is utasított ilyen kinevezést.

A személycserék azt tükrözik, hogy azok javára váltak a szövetkezeti mozgáslomnak. Az újonnan kinevezettek 40 százaléka azonos iskolai végzettségű az előzőekével, 60 százalékuk viszont magasabb állami és politikai végzettséggel rendelkezik elődénél. A vezető beosztásban dolgozók politikai iskolázatásának biztonsága az is, hogy jelenleg 21 szövetkezeti vezető tanult az MSZMP Csongrád megyei Bizottsága Oktatási Igazgatóságán. Ezzel elérték, hogy a szövetkezeti elnökök politikai, iskolai végzettsége a korábbi 50 százalékról a tanulmányok befejezése után 60 százalékra növekszik.

Csúcs a realitásnak megfelelő káderfejlesztési tervekre építhet minden szövetkezet — hangoztatja nagyon helyesen és ezt a véleményét érvenyesíti is a szövetkezeti párt-végrehajtóbizottság. Csak így és ekként lehet a szövetkezeti mozgalmat erősíteni, utánpótlásról gondoskodni saját soraikból. Ez a törekvés jellemzi a pártépítést is, — a szövetkezeti pártbizottság megalakulása óta. A végrehajtó bizottság eddig 50 tagfelvételi kérelmet bíralt el. A kérelmezők zöme fizikai munkás, fér-

fiak és nők és több mint 50 százalékuk 30 éven aluli. A szövetkezeti pártbizottság eddigi működése alatt 49 új párttaggal gyarapodtak az alapszervezetek. A végrehajtó bizottság azonban nincs megelégedve a pártépítésnek ezzel az ütemével, viszonyítva a jelenleg 534 főnyi párttagságot a 9 ezer szövetkezeti dolgozó létszámához. Ezért is kezdeményezte az év márciusában KISZ-bizottság létrehozását, amely a pártépítésben is segítő partnere lesz.

## Lehetőségek és az export

Sajátos helyzetű ez a pártbizottság az MSZMP KB, a Csongrád megyei és a városi pártbizottság határozatainak végrehajtásában, tekintve, hogy változatos profilúak a hatáskörébe tartozó szövetkezetek. Példának okáért az MSZMP KB 1975. novemberi és 1976. decemberi, a gazdasági életünkre ható határozatát végrehajtani ezen a területen fényleg sajátos felmérték például, hogy megvannak-e a lehetőségek az export, azon belül a tőkés országokba irányuló termékek gyártásának növelésére. Sőt: a népgazdaság általános ütemétől eltérve felfelé is megvannak-e a lehetőségek. Kiderült, hogy igen, a szegedi ipari szövetkezetek megduplázhaják tőkés exportjukat az eddighez mértent, sőt a feljutást 210 százalékra tervezték.

A Szegedi Ruházati Szövetkezet például a IV. ötéves tervben nem gyártott exportra. Ösztönözték új mintakollekciók készítésére és azokat kiküldték az országból. Tavaly már 10 millió forint értékben exportált és további lehetőség kínálkozik arra, hogy az értékhatárt 50 millió forintra emeljék. A FEMTEX Ipari Szövetkezet szocialista exportja mellett Svédországnak is szállít termékeiből. A MEDIKOR-nak dolgozik nyugati exportra a mérlegkészítő szövetkezet stb. Másrészt az állami ipart is kisegítik a szövetkezetek, avallattak bizonyos termékek kis szériájú gyártását. Az így felszabadult kapacitást az állami ipar nagyobb volumenű exportra fordíthatja, ugyanakkor a szövetkezetek is ott vannak termékeikkel a hazai és a külföldi piacon.

Törvényszerű, hogy az erők összevonása — ez esetben azonos vagy rokon profilú szövetkezetek egyesülése — nagyobb gazdasági sikereket eredményezhet. Az MSZMP Csongrád megyei végrehajtó bizottsága tavaly februárban tárgyalta az ipari szövetkezetek tevékenységét és olyan határozatot hozott, hogy a Csongrád megyei KISZÖV vizsgálja meg: milyen lehetőségek vannak a termelőerők koncentrációjára? Az így született intézkedési tervet a KISZÖV egyeztetve az ipari szövetkezetek pártbizottságával, amely kialakította saját álláspontját. Szegeden ez hat ipari szövetkezetet érint és közülük két szövetkezet, a MEDIKÉMIA és a Gumi- és Műanyagipari Szövetkezet már egymásra is talált. Együttesen a két pártalapszervezet is erősebbé vált nemcsak létszámában, hanem cselekvésben is.

Az esztendő végén, vagy a jövő év első felében már értékelhető lesz, hogy az ipari szövetkezetek pártbizottságának ez a törekvése milyen gazdasági és politikai eredményeket produkált és a tapasztalatok birtokában hogyan folytathatja tovább — más jellegű munkája mellett — a még hátralevő, de tervbe vett négy szövetkezet egymáshoz kötődését.

Lódi Ferenc